

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ.

Цијена

За ЦРНУ ГОРУ на годину 4
фор., на по године 2 фор.За АУСТРО-УГАРСКУ БОС-
НУ и ХЕРЦЕГОВИНУ на год.
6 фор., на по год. 3 фор.За све остале земље годишње
20 фран. у влату, на по године
10 фран. у влату.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ.

Претплата шаље се поштом
унутримном непосредно админи-
страцији „Гласа Црногорца“ на
Цетиње, а коме је изручије, г.
Петру Рамаковићу, к. п. аген-
ту у Котор. Донијет се шаљу
уредничтву. Рукописи се не вра-
ћају.За огласе плаћа се: за сваку
ријеч или за број од пет ријеч-
и по 2 новчића за први пут, а
за сваки даљи пут по 1 новчић.

ДВОРСКЕ И ДИПЛОМАТСКЕ ВИЈЕСТИ.

Изазвредни изасланик Њег. Вел. Краља Петра I, ђенерал-штабни потпуковник, госп. Боривоје Драгашевић отпутовао је у петак у јутро за Биоград.

— Госп. потпуковник Потапов, црк. руски војни аташе, повратио се јуче из Петрограда.

ЦЕТИЊЕ, 30 јануара.

Руско-јапански рат

Дуго је времена од кад се је како у дипломатским круговима, тако и у свјетској штампи рјешавало питање: *Хоће ли доћи до руско-јапанског рата?* Ма како да је стање ствари било замршено на Далеком Истоку, ма колико да су биле противусловне вијести, које су продијерале у јавност о томе, што се збива у тајанственом дипломатском свијету, опет је свако ко је ноће пратио развој тога питања, могао имати доста јасан појам, како о суштини руско-јапанског сукоба, тако и о стадијуму, до којег је тај сукоб у потоње вријеме дошао. Мирно и с потпуном увјерљивошћу у правичност свога дјела, Русија је радила на далеком рубу своје државе, вјорјујући увијек да ће могуће бити обихи се без рата и ствар ријешити мирним путем. Но у пркос свему руском настојавању — грозна ратна олуја све се је више примицала. Јапан, потицај споља, толико се замахао, да је одступање било за њега не само трудно, него и немогуће! У прошлу недељу Јапан је и не очекавши руског одговора на погоњу своју ногу, прекинуо дипломатске односе са Русијом и одазвао свога посланика из Петрограда, повјерљиви инглеском петроградском посланику, да привремено пави јапанске интересе. Русија је одговорила на исти начин и одмах је одазвала свога посланика из јапанске престонице Токија. Но прекид дипломатских односа по међународном закону још не значи *објаву рата*; али за Јапанце, за овај пут вијесу важиле обавезе међународног закона него су одмах, перфидно, и то ноћу, напали на руску флоту у Порт-Артуру, и прилично јој штете нанјели.

Историја се понавља! Словенство је и до сад више пута морало укрштати мачеве с монголском расом, стојећи на бранику јевропско културе и цивилизације, па се ето то исто и сад догађа. Само с том разликом, што је некада Словенство одбијало дивље, чисто елементарне нападаје монголске, а сада мора да одбија те исте Монголе, надражене против Словена од цивилизоване Јевропе. А зашто? Што тражи Русија у тијем далекијем и вјешном пустијем предјелима свијета и то баш данас, кад би доста посла соби нашла и код куће у Јевропи?

Најмање четири хиљаде година има, од какв се је с тијех страна сјеверне Азије раселило Индојевропско племе, и од како су те земље опушћале и постале тркалиште оних народа монголскога поријекла, који су доцније, за вријеме своје народа, пустошили по Јевропи и уништава-

ли што су аријска племена привриједила била. Неки још и данас у дивљем и полудивљем стању у малом броју живе у тим предјелима, као вјечне скитнице са својим стадима, а други опет живе у невнатним државицама, у којима нити има реда ни сигурности, те су се због тога готово све драговољно дале под заштиту царства рускога, које се брине да уведе најприје мир и поредак у њима. И то је баш била прва задаћа Русије, кад се је показала међу тијем народима, да се уреди ти први услови за опстанак: мир и ред.

Русија не дира у њихове домаће уредбе, већ им оставља слободно и вјеру и језик и домаће обичаје, којима они привикоме; али им отвара путове промету и гради жељезнице. И у саразјерно кратком времену на том огромном простору саградила је она дуж цијелога свога посједа жељезницу до Тихога океана, а осим тога, извела је неке узредне пруге у средњу азију и до својих пристана у Манџурији.

То је одиста просвјетни рад, каквим се ниједан народ у историји похвалити не може, а изведен је у времену мање од педесет година. Прије двадесет година било је ту још предјела, којима хиљаде и хиљаде година није путник прошао, а данас пролази лијепо уређена жељезничка пруга, превози се трговачка роба и путују људи са крајњег Истога. Ту на очиглед ишчежава тмина варварства и провијава прави дах хришћанске културе. Цјели свијет би морао захвалан бити рускоме народу, који се на тако огроман посао дао и толиким жртвама врши задаћу просвјетне државе. Али у мјесто захвалности жање Русија црну завист и злобу на тепшком путу свога просвјетнога рада. — Она је у корист тога просвјетнога рада угвором стекла два пристана на Тихом океану, који су јој нужни као очињи вид, јер би иначе све њено настојање у Азији узалудно било; па што се догађа у напем на предном двадесетом вијеку? Има држава, које кажу, да су фино просвјетљене, а на сваки начин хоће да спријече културно дјело Русије.

Као плод те зависти, интрига и подмуклог потицања, може се сматрати и овај јапански насртај. Но силним руским царством управљају људи, који знаду што раде; они су свјесни и своје дужности и своје моћи, те се неће дати омести тринутним сплеткама неправедна и злобна свијета. Они ће ићи својим путем све док не достигну своју велику задаћу, јер нема више ни промишљања, ни узмака. Бог, правда и снага на њеној су страни, а да су уз њу и симпатије свега Словенства, о томе не може бити сумње. Русија у овом рату не ратује само за себе — она се ту јавља као представница бијеле расе против жуте, која би данас сјутра лако могла Јевропи пошлавом запријетити. У овој одсудној борби против насртљивог Монголизма нека је води генције великог Словенства!

А Црна Гора, коју с Русијом осим братства везују још и многе друге нераскидне и вјековима освештане везе, и која у срећи и наплетку своје моћне Покровитељке види и своју срећу и напредак,

прати сваки покрет њихов с онаквим исто осјећањем, као што га прати сваки прави Рус с једнога до другог краја њихове велике и славне Империје!

Поводом неочекиваног прекида дипломатских односа између Русије и Јапана. „Новоје Време“ у нарочитом броју од 26 о. м., на уводном мјесту овако пише:

„Три мјесеца настојали су руски дипломати, да мирољубиво испитују јапанске предлоге и чине све могуће уступке, које је допуштало достојанство Русије. Русију окривљаше, да због ратних припрема одуговлачи преговоре. Не давши се ниском клеветом смести, Русија вршила је савјесно своју дужност по-уздавајући се у савјесност противника. Како се је показало, цијела измјена нота, била је комедија. Не Русија, него Јапан се је морао спремати и чекати на момент, док двије у Италији купљене крстарице доплове у китајске воде.

Крстарице су кренуле из Сингапура и Јапанци скинуше обрацину. Нијесу ни чекали на руски одговор, већ оповаше свог посланика. Азијати показаше се Азијатима. Ни спољашњу пристojност нијесу могли сачувати! Историја не зна ни за један сличан случај. Ми смо увјерени, да ће јавно мишљење Русије дати Јапанцима онакав одговор, какав заслужују.

Али прекид дипломатских односа не значи још рат. Историја знаде пријера, да су односи прекидати на године, а да није иза тога слиједио рат. Али такви су случајеви ријетки. Код нормалног развоја ствари значи превид дипломатских односа или почетак рата или потрбу посредовања трећих држава. И тако ми данас стојимо пред три евентуалности: рат, посредовање или конфликт, који се вуче до бескрајности. Ово пошљедње најмање је вјероватно. Интереси су објив држава преинтезивни и сувише противни, а да би се могли довести у склад фактичким одушећем кавијем посједа. Посредовање по свој прилици Јапан примити неће, те тако још преостаје ultima ratio народа и држава. У тепшком овом часу сматрамо за своју дужност уздржати се од празног претсказивања. Једно је несумњиво: Послије јучерашњег корак јапанског, неће моћи ниједан пештен иностранца да нас окриви ради агресивности. Русија стоји на прагу великих догађаја. Сваки син Русије, без разлике увјерења, рећи ће данас свјесно и отворено: „Јапанци су хтели, па нека им буде, — Боже помози!“

СТАЊЕ У ФРАНЦУСКОЈ.

Комбово министарство још не престало излази побједоносно из парламентарне борбе. Поред свега тога — како пише „Н. Време“ — у озбиљним политичким круговима Француске влада мишљење, да такве побједи, као и побједи која је одржата послје прогонства из Француске елваског депутата абата Делсора, наликую на побједи Пирове. Министарство је изјавило да се пријеђе на дневни ред, а није се одважило, да изнесе по сриједи питање о повјерењу. Већином гласова, али таквом већином, која је за пола мања

од оне која је обично бивала на страни министарства, усвојен је приједлог, да се пријеђе на прости дневни ред, али су поред свега тога неки депутати изјавили, да и ако дају гласове за министарство, опет не одобравају начин њихова дјеловања. Према томе, правилније би било, да се та побједи министарства назове просто успјехом: ствар се је тицала увреде, која је учињена преставнику од двије области, које и ако су отргнуте, опет су драге Француској, те је и терен био незгодац, да се постави питање о останку министарства. Благодарети томе и бурна сједница од 9. јануара није се завршила пораом Комбова министарства, него је само усилла његову непопуларност у земљи. Као што често бива с људима који нијесу довољно здржани и који су страсног темперамента, тако је било и с првим француским министром, који је без сумње таковог темперамента, т. ј., он је сам себи задао најосјетљивији ударац, кад је истакао и нагласио искључивост и ограниченост свог министарског програма и то тако, како нико није могао од њега очекивати. Кад је Комб изјавио, да Делсор није прогнат из Француске ни као становник Елваса, ни као Француз, него да је прогнат као „римљанин“, т. ј. као абат и вјерни слуга католичанства, вођа опозиције. Рабо, одговорио је, да није могуће политику једне тако велике државе, као што је Француска, сводити на уску борбу с конгрегацијама, као што то Комб непрестано чини. Комб је на ово кичељиво одговорио: „Ја сам само ради тога и примио власт!“ Заиста још нико није тако јасно и категорично исказао сву уску и једностраност програма Комбова министарства, или боље рећи онијех партија, које су нашле у њему увијек само послушног извршиоца, као што је то сам Комб овом приликом учинио.

Ова искреност мучно да ће овога пута услужити добру службу г. Комбу. Оно његово особито настојавање и пажња, којом је он тражио начине за борбу с клерикализмом и католичанством, проузороковала је много незадовољства у земљи, али се је сваки мирно с тијем, као с нечим, што се не даде набјећи. Но ствар узима други обрт послје категоричке Комбове изјаве, да је он само ради борбе с конгрегацијама, ради борбе с католичанством стао на чело министарства. Према томе, ако се све друго, што се догађа у унутрашњем и спољашњем животу Француске показује за првог министра као нешто споредно, као нешто што не заслужује много пажње, као нешто што не би могло ни побудити г. Комба, да стане на челу владе, онда такав однос према ствари мучно да се може навести и нормалним. Такав однос порађа колебљивост и несталност у политичким односима, а служи као узрок унутрашње несрећености. Несугласица пак међу министром финансија, Рувје-ом, и тако званијем поморским министром Пелтавом, која је шледовала за поменутом Комбовом изјавом и коју је Пелтав изнио и у штампу, оптро нападајући Рувје-а, служи као јасан доказ тога, како се Комб мало брине, да подржи соли-

дарност и међу самјем министрима. Министар просвјете, Шомје, више пута је изјављивао, да се не слаже с искључивим напорима свога премијера. Најпослије, свакоме ко ноће прети француске ствари, повнати су ови приговори о неуређености флоте, војске, школа, судова, администрације, који се приговори чују са свију страна. Уски навори првог министра показују се као права пошљедица ограничености министарског програма и политике. Да такви уски навори и нестрпљивост не могу имати добрих резултата, — о томе готово не може бити ни говора. Такође не може бити говора ни о томе, да Француска има право да претендује, да се њеним унутрашњим и спољашњим интересима поклања виша пажња. Може се претпоставити и то, да то у принципу не пориче ни сам г. Комб. Надати се је, да ће се она негодна формула, у коју је он оваплотио суштину и главну задаћу своје министарске политике моћи сматрати просто као нехотична фигура бесједничтва, која се отргла приликом оштрих парламентарских препирака.

ПОЛИТИЧКЕ ВИЈЕСТИ.

Русија и Јапан. *Руска и јапанска убојна флота.* Пошто се држи, да ће бар у почетку руско-јапанског рата велику улогу играти флота, износило овдје податке о флоти обадвје државе према ономе, што се до сад о томе зна.

Јапан броји: 8 линијских оклопњака (од којих су двије мале); крстарица првога реда — 6; крстарица другог и трећег реда — 16; канонијерака — 16; рупних торпедњака — 20; торпедњака првога реда — 18; другога и трећег реда — 59; торпедњака-крстарица — 1; убојних бродова за одбрану обале 10; транспортнијех — 4; свега 159 са 250 до 260 хиљада тона.

Руска тихо-океанска флота броји: линијских оклопњака — 7; крстарица првога реда — 9; другога реда — 5; канонијерака — 7; торпедњака — 12; торпедњака-крстарица — 2; транспортнијех — 6; свега 48 са 200 до 210 хиљада тона. Осим тога има још 20—30 торпедњака мањег калибра, те излази свега око 70 бродова. Обије државе добиће још појачање и то: Јапанци добијају — 4 крстарице, а Руси — 1 оклопњачу, 2 крстарице и 6 торпедњака.

Војске на јапанској флоти броји се 24—25 хиљада људи. Топови су већином брзотемни Амстронгова система.

Руска тихо-океанска флота бројила је у новембру прошле године по званичном извјештају 15 хиљада људи и 1,100 до 1,200 топова разнијех калибра. Све су лађе са врло малим изнимком новог и најновијег строја.

Французи налазе, да су руске оклопњаке и јаче и боље наоружане, но јапанске, али да Јапанци имају више оклопњака — крстарица и малих крстарица и да су ове потпуно брже од руских.

Из наведенијех цифара види се, да јапанска флота није јача од руске, јер осим бојева с руском флотом, она мора да чува много више тачака на својој обали, него руска на својој. Руска флота не мора се тако разасипати као јапанска и у главном и одесудном боју муцно да ће Јапанци моћи извести више лађа, него Руси.

Савезни уговор јапанско-инглески. Сада се много претреса питање, да ли Јапан може у овом рату своју савезницу Инглеску позвати у помоћ против Русије. По аутентичном тумачењу маркиза Лансдауна, што га је прије двије године развинуо депеша на инглеског посланика у Токију, тај уговор садржаје овакву обавезу за оба савезника: 1. ако је један од савезника присиљен, да отпочне рат на одбрану интереса, који су обједињени заједнички; 2. ако прилике, у којима је то подузео, искључују сумњу, да није тражио тај рат; 3. ако савезник који је улпеген у тај рат за сопствену одбрану, има посла не с једном државом, већ с неспријатељском коалицијом. Прве двије тачке тешко би се могле примјенити на садашњи рат, док о трећој тачки не може бити ни говора, те инглеска мора да се држи неутралности.

Инглеска. Престона бесједи, којом је краљ Едуард отворио инглески парламенат додирује, сасвим природно, оба питања која се сада у првом реду истичу у међународној политици, македонско и источноазијско питање. У њој се миротворацки реформни програм означава као побољшање и појачање прошлогодишњег фебруарског предлога, али се сажаљева, што га је

Порта с устезањем усвојила и изјављује се нада, да ће се он укороче отворити. Краљ нарочито полаже на реорганизацију македонске жандармерије, која у италијанском генералу де Борјису има досадаси реформатора. Изјаве инглеског министра спољних послова Лорда Лансдауна, које је учинио у Горњем Дому, приликом дебате о адреси, изведе су ову тему још даље. У Цариграду мора учинити извјесан утисак кад буду читали, да је министар спољних послова свако одуговлачење означило као несрећу и положај као врло озбиљан. Овај утисак мора бити утолико јачи, што је он још додао, да инглеска влада задржава право да предложи даље много шире мјере, ако садашњи реформни план не донесе жељене резултате. Оно што се у овом случају од Порта тражи, то је њена добра воља. Ако буде потребно, реформне ће силе тражити даље мјере, што је и предвиђено у осмој тачки октомбарске руско-аустријске ноту. Што Турска више буде наклонена садашњој акцији, у толико ће лакше избјећи даље успјешније мјере. Али Порта води неодлучну политику, она затвара очи пред опасношћу, и једног дана се врло лако може наћи у тој ситуацији, да фактичку власт над јевропском Турском узму из њених руку. У осталом, први корак је већ учињен.

О источноазијском питању вели се у престоници бесједи, да краљ са бригом посматра ток преговора између Русије и Јапана и да поремичај мира у Источној Азији може имати жалосних пошљедица. Јасније није могла инглеска влада да објави своје интересовање о тамошњим појавинама. Али она не ставаља у изглед никакво посредовање, и то, како рече министар спољних послова у свом говору у горњем дому, због тога не, што је једна од сукобних страна извјестила, да за сад не тражи посредовање. И да није инглески министар то објавио, ипак не би вјеровало у могућност посредовања, било Инглеске, или какве друге силе. Ако Русија тежи да мирним путем уреди овај спор, то би могла да са Јапаном учини непосредно. Тако је у свима таквим критичним случајевима, па наравно и у овоме. Питање је само, да ли ће Инглеска моћи остати неутрални посматрач и по појави рата, ако ствари узму неповољни правац за Јапан. Раууније се по себи, да се о том није могло говорити ни у престоници бесједи, ни у говору министра преједника.

Књижевност, умјетност и просвјета.

Прослава стогодишњице српског устанка под Карађорђевићем. Како ће прослава стогодишњице српског устанка под Карађорђевићем посетити на себи у главном културно-просвјетни карактер, то се по одлуци српске краљевске владе, и по њеним овлашћењу има постарати за извођење те прославе у главном министарство просвјете.

На основу овога министар просвјете образовао је један средишњи, главни одбор за прославу стогодишњице, који ће извршити цео план прославе и водити врховну бригу о његово извршењу.

У тај средишњи одбор постављени су за предједника, предједник Академије Наука Сима Лозанић; за чланове: Стеван Ловчевић начелник министарства просвјете и првихних послова, ректор Велике Школе др. Марко Лекс, Љубомир Ковачевић министар просвјете у пензији, Андрија Стевановић, др. Михаило Петровић и Слободан Јовановић, професор Велике Школе, а за секретара г. Влад. Спасојевић, секретар мин. просвјете.

Осим тога влада је ријешила да се приреди *историјска изложба из српског устанка, а и тако исто и етнографска изложба*.

Прослава Св. Саве у Петрограду. Поводом српске прославе Св. Саве у Петрограду пише „Новоје Време“: На дан народног празника свих Срба — упомене на првог српског архиепископа светитеља Саве — српска колонија била је у казанској катедрали на молдепствију и приредбу освјећења и раздавања кољива. Присутствовали су: руски свјетиник министарства иностраних дјела, Аргирополу, бивши српски генерал, Милановић, В. В. Комаров, генерали: управник војно-правничке академије, Платонов, Сумароков, представник источњачког друштва, Шведов, Остроградски, почасни предједник источних друштва, О. С. Лебедјев, кр. српски отправник послова, бугарски дипломатски агент, мноштво чланова Словенског друштва, бивши секретар црногорског Књаза, Вадице, српски официри који се узе по престонициким војним школама, студенти виших школа, даме и у опште српска и црногорска колонија. Богослужење је завршено благодушењем и са „многаја љета“ Краљу Петру, Књазу Неколи и свему једноплеменом и једновјерном српском народу.

Забаву су Срби приредили у вградни војног и поморског сабора. Позваних је било толико, да се ни хаљине нијесу имале гдје повјешати; сала је била дужом пуна публике. Звјездице мундири,

раскошне женске туалете, неколико србијанских народних костима, све се то паренило по дивно осветљеној дворани.

Концертни див прудужио се до неко доба ноћи. Почело се с химном српском просвјетитељу Св. Сави, коју је отпјевао хор љубитеља цјесме. Р. Т. Жеравић, прочитао је цртицу о Св. Сави, и захвалио се гостима, што су својим присуством увеличали овај српски празник. Послије тога су својим цјевањем очарали присутне г. Ђа Фигнер, Будкевић и Морекој, Чурињићков, Бухтојаров.

Највећу сензацију изазвао је цјевање Србина, г. Јовановића (сопран), коме је, по жанру његова гласа, као и свима женским које су цјевале, дат букет цвијећа. Оркестар с балалајкама под управом г. Приладова, изводио је по карактеру потпуно различне ствари: „У цркви“ — од Чајковског и низ руских цјесам. Ономе што је дириговао, поклонили су балалајку, обвјешу лентама словенских народних боја. Г. Главач је изазвао буран аплауз свирањем на хармонијуму.

Осим музикалног дијела био је и дио литерарни: читали су стихове г. г. Косарин и Далматов, и то неколико пута по захтјеву публике.

За тим је настала игра. Прво је српско коло, врло живо, које је уа дивне звуке музике, примило у се готово половину присутних, и постаријих дама и ђенерала, и студената, и дивних Српкиња, и Рускиња; све се весело клатило у бескрајном колу.

Послије тог кола г. г. Ратмиров и Говски одиграли су Феодоровену пијесу „Вештоци у домањего оцага“. Затим су настала обична кола и тако се продужило до 4 часа.

Светосавске награде Краља Петра ученицима Велике Школе у Биограду. Академски Савјет Велике Школе расписао је десет тема за светосавске награде. Њ. В. Краља Петра у школској 1903—1904 години, и до одређеног рока поднесено је било 13 тема, и то: три из философског, четир из техничког и шест из правног факултета.

Академски Савјет Велике Школе, у сједници од 12 јануара, саслушавши реферате факултетских савјета о израђеним темама, а на основу чл. 3, Правила о дивању светосавских награда, по коме се у сваком одељењу награђује *кочиано само по један тема*, и то између добро израђених најбољи, а остали добро израђени *темат* да се *похвале*, по саслушању појединих факултетских савјета одлучио је: да се новчаном награди *осам* тема, најбоље израђених, и да се према томе награда Њ. В. Краља Петра *од двије хиљаде динара* подијели тако, да сваки од осам награђених тема добије награду *од двије стотинице динара у злату*, три темата да се похвале, а два пошљедња да према својој вриједи не могу бити награђена.

Награђени су ови темати:

I. У философском факултету:

1. Темат из Географије. — Била је тема: „Географски проучити и по могућности краткографски представити неку област Балканског Полуострва“. Пријављен је један рад у коме је обрађена тема *Невесиње и Мостарска околина, с додатком глацјалније тачака на Зелени Гори*. Темат је израдио *Јешио Алексић Дедијер*, философ II године. Награђен је новчаном наградом.

2. Из Хемије расписано је, да се награди онај ученик Велике Школе, „који у препаративним хемијским радницама постигне најбоље резултате“. Пријављена су два рада, од којих је један израдио *Милан Секулић*, философ III године и награђен новчаном наградом; а други, *Драгомир Јекић*, философ III године похваљен је.

II. У техничком факултету:

1. Из Архитектуре — Била је одређена тема: „Пројекат за један новчани завод у већој вароши“. Пријављен је један рад, који је израдио *Јован Станојевић*, свршени техничар, и награђен је новчаном наградом.

2. Из Инжињерства. — Била је тема: „Аналитичке и графичке методе за општу одредбу моментата љезивости“. Пријављен је један рад, који је израдио *Миливоје Смиљанић*, техн. IV године, и награђен је новчаном наградом.

3. Из Машинства. — Била је тема: „О громобрану у теорији и пракси“. Пријављена су два рада: један који је израдио *Цвије Поповић*, техничар II године, и награђен је новчаном наградом; други темат који је израдио *Милош Секулић*, техничар IV године, похваљен је.

III. У правном факултету:

1. Из Кривичног Права. — Била је тема: „Да се по разним архивима и српским званичним новинама и по разним научним изданим списима пронађу сва законска наређења од почетка нашега народнога устанка од 1904 године па до данашњег опште кривичног законика од 1864 године. Пријављена су два рада: један, који је израдио *Тома Живановић*, правник II године награђен је новчаном, а други рад није могао бити награђен.

2. Из Грађанског Права. — Била је тема: „Систем нашег хипотекарног права“. Пријављен је један рад, који је израдио *Лазар Марковић*, правник III године; награђен је новчаном и наградом.

3. Из Државног Права. — Била је тема: „Државни Савјет од 1838 до 1869 године“. Пријављена су два рада од којих је један, који је израдио *Стојакоје Милајковић*, правник IV године, награђен новчаном и градом; а други, који је израдио *Јован Ломчарић*, правник IV године, награђен је похвалом.

4. Из Међународног Јавног Права. — Била је тема: „Међународно правни положај Србије“. Пријављен је један рад, који није могао бити награђен.

Предавање на првом конгресу српских љекара и природњака у Биограду. Прогласом својим од 20. XI 1903. организациони Одбор I вог Конгреса Српских Йекара и Природњака извјестио је сво српске и словенске љекаре и природњаке, да ће се у септембру 1904 године, одржати I-ви Конгрес Српских Йекара и Природњака, и био је одредио 31. XII 1903. године, као пошљедњи рок за пријаву тема предавања на конгресу.

На овај позив организационог одбора одавала су се већ нека господа, чија имена и теме смо донијели у потоњем броју нашег листа.

Како је међутим са многих страна изјављена жеља, да се рок пријаве продужи, организациони одбор је ријешило: *да се рок пријаве тема продужи до 1. априла 1904. године*.

Дан за држање конгреса одредиће се и јавити доцније.

Члан конгреса може бити сваки онај који се бави и интересује лекарским или природњачким наукама, и из којој народности Словенства припадао. Предавања на конгресу могу се држати ма на коме од словенских језика.

Сваки, који жели да држи какво предавање на конгресу, треба да јави организационом одбору тему свога говора до 1. априла ове године (по старом датуму). У радове конгреса узимаће се и новије публикације учесника конгреса.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Цвјетња, 31 јануара.

Са велике забаве Друштва за поштван и трговине у Црној Гори. Као што смо раније јавили уочи Вел Три Јерарха, у четвртак, одржана је у „Зетском Дому“ велика забава друштвена, за коју слободно можемо рећи, да је у истини била велика и управо сјајна, као ни једна на Цетињу већ од више година. Од шест тачака у првом дијелу програма управо се не зна, која је од које боље успјела. Супрузи Га-вриловић, били су, како у својим улогама у салонској пали „Страх од миша“, тако и у народији „Модерни гуслар“ г. Гавриловић управо ненадмашни. Али је предмет одушевљења и овација тога вечера била симпатична појава на поворници мале седмогодишње кћери г. г. Гавриловића, која је двије тачке у програму имала: декламацију Змајеву „Силом баба у Рај“ и соло цјевање „диганско цјесму“ Мада је т. р. на урнебеско пљескање грађанства морала неколико пута поновити своју цјесму, па чак и дигније, кад је већ била почела игранка. Једном рјечју породица г. Гавриловића похвалила је тога вечера потпун успјех. И г. г. Јовановић отпјевао је вјешто своје двије цјесме „Божерку“ и „Шано, душо, Шано“, а нарочито прву, и цјевање би још боље успјело, да је г. г. пратио оркестар мјесто цјанија.

И посјета је пошт. грађанства била необично добра, те је ова забава донијела Друштву 52.25 круна *чистога прихода*. Нарочито се Друштво може похвалити с посјетом дипломатског кора, који скоро редовно сваки пут удостојава друштвене забаве својом посјетом. Забаву је изводио посетити и ђенералштаб потпуковник и изванредни изасланик Њ. В. Краља Србије, г. *Ворисоје Драгашевић*, који друштвеној касу подари са 100 *франака у злату*; даље смо у домама могли опазити бугарског дил агента: г. Разова, инглеског отпр. послова г. Шилеа, и аустроугарског отправника послова г. Канју, који сви, као обично, и овога пута дароваше Друштву по 10 до 20 круна прилога преко улазнице.

За овакав управо сјајан успјех забаве има се захвалити — поред судјеловача — особито још пошт. госпођама и госпођицама цетињским, које су омогућиле *велику музарију* у корист Друштва, приложивши му 11 *дивних ручних радова*, које су играчи на дутрији ове забаве као згодитко добили, а добили су згодитке бројеви 153, 277, 185, 28, 19, 138, 15, 219, 50, 267, и 178. Управа друштвена моли купце срећнака бр. 185, 15, 219, и 178, да своје срећке Управи поднесу, и да свој добитак приме. Остали су играчи на дутрији забави присуствовали и добитке већ примили. Прихода од саме дутрије било је 300 круна, а толико је и срећнака играло.

(Из Друштва за потп. заната и трговине у Црној Гори. Г. Видо В. Маршиковић, рачуновод. Мил. Правде, приложно је Друштво 30 круна мјесто вијенца за пок. Јована Спасића, оvd. трговца, а г. г. Н. Виторовић, М. Р. Гвозденовић, Т. Прњатовић, В. Вудетић, В. Л. Иваншевић, М. Л. Иваншевић, чин, П. Андрић, Н. Кнежевић, Т. М. Мартиновић, В. Мартиновић, М. Мијатовић, Р. Мишковић, г. Ђа Станица В. Пипер, Р. Биљановић, П. М. Калужеровић, П. Кока, Н. и М. Шестан, З. Ђурчија, Ј. Пецак, Ђ. Бег, Д. Стошић, Л. Чефа и Ђ. Срдовић, — све оvd. трговци и занатлије покупише измешу себе и приложише преко г. Николе Кнежевића Друштву 65 круна, такође мјесто вијенца за пок. Јована Спасића. Хвала приложницима, а и вријеме је више, да и наш свијет прилаже свој новац на што корисније и паметније по што су труди — вијенчеви!

Чланови „Друштва за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“ у година 1903 ој.

II. *) ГЛАВНИ ОДБОР НА ЦЕТИЊУ

а.) добротвори — утељачи

1. Ђ. Високопство Књаз Петар, Вел. Војвода Захумски, покровитељ Друштва, с прилогом од 1000 круна;
2. Његов Цар. Високопство Вел. Књазица Милица Николајевна, с прилогом од 1000 круна;

б.) добротвори са по 150 круна, господода:

- 1.) Ђ. Високопр. Господин Митрополит Митрофан Бан;
- 2.) Душан Грегорић, секр. Мин. Иностр. Дјела;
- 3.) † пок. Милица, супруга ордара Влажа Радовића;
- 4.) Тодор Т. Перовић, трг. из Требиња;
- 5.) Пешар Ловчић, трг. из Требиња;
- 6.) Саватија Дабовић, игуман у Сан-Франциску;
- 7.) Шишо С. Вукосављевић, трговац у Сан-Франциску;
- 8.) Нико Л. Почек, кувар у Великом Хотелу цетињском;
- 9.) Владимир Митићевић, трговац из Загреб;
- 10.) Пешар Николић, трг. из Загреб;
- 11.) Лазар Лађевић, трг. из Загреб;
- 12.) Загребачки Срби Привредници;
- 13.) † Мелетије Перовић, архимандрит и војвода Шумски;
- 14.) † Симо Т. Перовић, из Требиња.

в.) оснивачи — приложници г. г.:

- 1.) Јово Љепава, начелн. Мин. Прошвете 20 круна;
- 2.) Браћа Радановићи, трговци из Осека, 50 круна.

3.) Срби Бекели и Црногорци из Сам. Франциска: Ђорђевић В. Ковачевић, Милан Станишић, Јован Петров Лепетић, Илија Бадић, Алекса Вулић, Стево Мартиновић, Драго Аврамовић, Раде Вукић, Мићо Гојковић, Радован Кривокапић, — сви по 24 круне, а Адам Врчевић 10 круна; 4.) Пјевачко Друштво „Брајко“ у Подгорици (кр. 72.78; 5.) Марко Газинова, шеф полиције у Подгорици 10 круна.

Сва гореименована господода уплатила су свој члански улог, те тиме стекла право учешћа у Друштву, што им га дају чл. 7., 8., 9., 10. и 11. правила друштвених. — У идучем броју „Гл. Цр.“ наставиће се објављивање чланова оснивача и улагача такође уписаних код Гл. Одбора на Цетињу. У исто се вријеме моли пошт. грађанство — оно које још то није учинило — да се час прве износи уписати у чланство и уплати свој члански улог, како би тиме стекли право учествовања у доскорашњој главној годишњој скупуштини друштвеној.

Управа Друштва.

(† Томица Спасојевић). У четвртак, 29. ов. мј. стигне тужна вијест из Москве, да је тамо један млади Црногорац, Томица Спасојевић, медицинар II-ге године, московског универзитета, у 21. години свога живота напрасно умро.

Његова прерана и ненадна смрт завила је у црно тужну му породицу у Васојевићима, која је у њему данас сјутра гледала свог храниоца.

Његов брат Јанко Спасојевић, секретар Министарства Финансије, са друговима и пријатељима покојниковим, држаће му парастос у Влашкој цркви у поведјелник 2. фебруара у 11. сати прје подне, као пошљедне збогом брату, другу и пријатељу, кога већ данас далека и хладна земља покрива.

Прогноза времена за мјесец јануар. Под овим насловом напоменули смо у 2. броју нашег листа од 10. о. м., да се око 19. до 23. јануара можемо надати јако забурканом атмосфери и као пошљедници тога, јаким кишима или вијавицама, некогодама а у морским пристаништима необично високим плимима, јер ће се — реткостом тамо — том приликом мјесец да приближи земљи до на одстојање од само 356.780 км.

*) Види „Гл. Цр.“ бр. 3. од 17. јан. 1904.

Наш пратилац — мјесец — долази нам сваки 27 дана и нешто више по једанпут у најкрајњу близину. Али у једној прилици та близина може да износи 370, а у другој — као у овом мјесецу — само 356, хиљада километара, а то је прилична разлика (13, хиљаде километара).

По начелима теорије о утицају мјесечевом на нашу атмосферу и земљу у опште, ова разлика, ово још ближе примичање к земљи за читавих 13.300 км. не може проћи без извесних појава, па било да смо ми у стању нашим инструментима то да констатујемо или не — било да их и нашим чулима можемо спасти или не.

Кад земља свог пратиоца — мјесец — к себи привлачи, онда и мјесец привлачи себи ту исту земљу. То привлачење мораће дакле на његову одстојању од 356, хиљада км. свакако бити јаче него на већем одстојању — стога су и наступале јаче плиме у морском па и у ваздушном океану. Али по Фалбовој теорији мјесечевом утицају није повучена на површину земљиној — он иде и даље!

Примјетити имамо, да ова Фалбова теорија од научног свијета није усвојена као исправна и као наука у опште. Дакле и све ово што описасмо — само је нагађање — управо проба Фалбове теорије, која се је ипак овом приликом у неколико обистинила. Са више страна стижу вијести о земљотресу који је тијех дана био, а који се је и код нас мало осјетио, а вепогоде, јаких кипа с вијавицом доста је било.

— Пишу нам из Ман. Мороче, од 17. јан. 1904 год.

У нашој школи, у овој задужбини Немањина, Савин дан је ове године прославлен свечаније него обично, јер се наврнује педесет година, како школа постоји у нашем Манастиру. Истина, школа је овдје била и прје овог времена и ми и данас имамо живих људи из те још старије школе, али је то била школа псалтирска, а осим тога не можемо тачно одредити ни вријеме кад је почела. Због тога педесетогодишњицу ове школе и не рачунамо од почетка те псалтирске школе, него од онда, кад је овдје школа почела радити са знањем и одобрењем блаженопочившег Књаза Данила Петровића, а то је од 1854 године.

Да је ово истина — ми можемо свакоме показати натпис који се налази у овом манастиру, а кад би ко посумњао и у натпис, ми имамо и живи документ, а то је од те исте године учитељ, од чијег рада школа и датира своју педесетогодишњицу, тај је учитељ г. Војвода Ђуро Церовић.

На скроман начин прославили смо ту педесетогодишњицу.

На св. Саву на служби Божијој принесена је особита молитва и жертва за дуг живот и срећу ових живих трудбеника у овој школи, као и за покој оних који су се преселили у вјечност. Ондах за службом г. Архимандрит Дожић, који је и службу вршио, држао је и парастос, за покој умрлих учитеља.

Иза парастоса пошло се свечано у зеленилом окићену школу, гдје је извршено водосвођење. Затим је један од учитеља држао подесан говор, па су ученици декламовали и представљали одмоке из Горског Вијенца и Шћепана Малог. Забавна је у школи подуже трајала и публика је остала врло задовољна. Прослава је завршена пјевањем црногорске химне. Пред школом је читав дан играло кодо народа, јер и само вријеме као да је хтјело да нам нашу прославу увелича, те је топлота била око подна као усред прољећа.

Л. П.

Телеграми Бечког „Кор. Бира“.

Рат између Русије и Јапана.

ПЕТРОГРАД, 25 јан. — Руски министар у Токију предао је јапанској влади одговор Русије.

ПЕТРОГРАД, 25 јан. — „Привителствени Вјестник“ саопштава ову околност, коју је Ламјерф телеграфом упутно 24 о. м. представницима Русије у иностранству: Јапански посланик предао је по наредби своје владе царско-руској влади ноту, којом ју извјештава, да је Јапан одлучио прекинути даље преговоре, те оповицање из Петрограда свог посланика и сав персонал посланства. Упљед тога заповиједио је Цар, да руски посланик у Токију са свим особљем посланства неодложно остави главни град јапански.

Овај корак јапанске владе, која није причекала на предају руског одговора, који је увијек дана у Јапану отпремљен, обара сву одговорност за пошљеднице, које могу на-

стати од прекида дипломатских односа, на Јапан.

ПARIЗ, 26 јан. — „Хавасова агенција“ јавља из Токија из званичног извора, да је влада јапанска, очекујући руски одговор више од 3 недеље, а дознавши с друге стране, како се Русија жаво спрема за рат, принуђена била да прекине преговоре и остави себи слободу даљег рада.

ЛОНДОН, 26 јан. — Из Токија се јавља, да у цијелом Јапану влада велика живост. Улице пуне су војника. Руски министар са личнолом отпутоваће у петак.

ПЕТРОГРАД, 26 јан. — У Харбину завладао је велики страх међу Јапанцима, који бјеже у Владивосток, да се укрцају за Јапан.

МУКДЕН, 26 јан. — Војска је концентрисана око ријеке Јалу (на граници између Манџурије и Кореје). Међу војницима руским влада одушевљење, а Јапанци бјеже са свију страна у своје отачаство. Говори се, да се код Вејхајвеја налази јапанска ескадра, која би имала спријечити проналазак руских бродова, те долазе из Јевропе у Портартур.

ПЕТРОГРАД, 27 јан. — Општинско вијеће петроградско избрало је депутацију, која је Цару предала адресу најоданије захвалности. Цар је био синоћ у поворишту, гдје га је публика великим одушевљењем поздрављала. Министар унутрашњих дјела предао је Цару одлуку одасланства јарославске губерније, којом се Цару изјављују најживљи осјећаји благодарности поводом прекида односа с Јапаном. На овом извјештају Цар је својеручно написно ове ријечи: Захваљујем искрено и из свег срца за топле осјећаје, које — Ја сам увјерен — гаји сваки прави Рус. Дворски бил, који је имао бити вечерас, откачан је. Послије подне било је у дворској цркви мошествије за побједу руског оружја у присуству Царског цара, Великих Књажева и великодостојника.

ПARIЗ, 27 јан. — Заступање руских интереса у Јапану повјерено је тамошњем француском посланику.

ЛОНДОН, 27 јан. — Јапан, у ноћи од 23 о. м., предатој руској влади изјављује, да окупиција Манџурије од стране Русије, која се протини уговору с Китајем, приморана Јапан, да се брани. Пошто Русија одуговлачи с преговорима, а у исто вријеме живо се за рат спрема, Јапан је принуђен да прекине односе.

ПЕТРОГРАД, 27 јан. — Руска влада саопштавајући историју сукоба с Јапаном изјављује, да се је ув пркос преговора, који се вођаху око прегледа уговора с Корејом, јапанска влада почела спремати за рат. Русија је била готова да привна независност и цјелокупност Кореје, као и суверенитет китајског цара над Манџуријом, али је одбила да у нарочитом уговору с Јапаном односно Кореје уметне ма што, што би се односило на Манџурију. Јапанска влада неочекујући руског одговора, прекрнула је дипломатске односе. Русија ће чекати равној догађаја и предузети потребите мјере.

ВАШИНГТОН, 27 јан. — Сјеверно америчка влада изјавила је поново, да ће у руско-јапонском рату бити потпуно неутрална.

ПЕТРОГРАД, 27 јан. — Алексејев телеграфара Цару: око поноћ, 26 о. м., торпедваче јапанске нападоше неочекивано руску флоту у Портартуру. Двије оклопваче и једна крстарица оштећене су.

ЛОНДОН, 27 јан. — У овдашњим круговима сматра се положај обрљан и тежак за Инглеску, која мора бити спремна за посредовање у случају рата, ако би Русија тражила помоћи од савезника.

БЕЧ, 28 јан. — Наролито издање „Нове Сл. Пресе“ јавља из Берлина, да је Цар објавио Јапану рат.

ЛОНДОН, 28 јан. — „Рајтер“ јавља из Пекинга, да су се више хиљада Јапанаца искрцали јуче у Чемулпо, и ако су била ту присутна два руска ратна брода. Из Чифу-а јавља се, да је бој код Портартура био и данас на растојању од три миље, али да није било веће штете ни на једној страни.

ВЛАДИВОСТОК, 28 јануара. — Ратно стање објављено је овдје и у Портартуру, као и у свој области Квантунга и дуж источно китајске жељезнице.

ПARIЗ, 28 јан. — „Хавасова агенција“ јавља из Петрограда, да се је јапанска флота, која је коћу напала руску флоту код Портартура, састојала од 17 бродова.

ПЕТРОГРАД, 28 јан. — Алексејев јавља Цару: три од Јапанаца оштећена брода још се држе на води и моћи ће се поправити, пошто им машине нијесу оштећене. Два су човјека убијена, пет утопљено, а осам рањено. Торпедваче непријатељске дочекане су на вријеме живом ватром с руских бродова.

У другој депеши од 27 о. мј., јавља Алексејев, да је јапанска ескадра, састојећа се од 15 оклопвача, почела данас бомбардовати Портартур. С тврђаве се је одговарало, а међу тим је и руска флота изашла из пристана и примила учашће у боју. Послије бомбардовања од једног сахата, јапанска је флота прекинула ватру и повукла се к југу. Губитци су руски: 2 сфицира и 54 војника рањено, 9 војника убијено. Оклопвача Полтава и крстарице Диана, Асколд и Новијк оштећене су том приликом. Тврђава оштећена је незнатно.

ПЕТРОГРАД, 28 јануара. — Изашао је царски манифест у којем се каже: Бев да смо били ивијештени, да прекид дипломатских односа значи почетак рата, јапанска влада наредила је, да се одмах нападне наша флота у Портартуру. Пошто смо добили извјештај од Алексејева, наредили смо, да се одговори оружјем на изазивање јапонско. Цар моли Бога, да благослови руско оружје.

ЊУЈОРК, 28 јануара. — Из Чифу-а јавља се, да су руски бродови „Варјаг“ и „Корејац“ опколеени били од Јапанаца у пристану Чемулпо и да су се Јапанцима предали бев оружја.

ЛОНДОН, 28 јан. — 8000 Јапанаца искрцало се 27 о. м. у Чемулпо и упутили су се за Сеул. Исто тако јавља се, да се је јапанска војска искрцала и у другим главнијим корејским пристанима.

ПARIЗ, 28 јан. — Француска је ријешила, да њихова ескадра у Тихом океану не илази из француских вода.

ФРАНКФУРТ, 28 јан. — Овдашње новине јављају из Петрограда, да су Јапанци ухватили на путу потоњи руски одговор на јапанску ноту и да га вијесу предали руском посланику у Токију.

ХАРКОВ, 28 јан. — Овдје су чињене велике патриотске манифестације.

ПЕТРОГРАД, 29 јан. — Цар, у униформи адмиралској дошао је у поморску академију и држао је говор ученицима, у коме је рекао, да је непријатељ перфидно напао на руску тврђаву и флоту без икаквог изазивања од стране Русије. Русија је сад потребна и флота и војска, те сам дошао међу вас, да вас произведем за офицере, увјерен, да ћете све своје силе посветити нашој флоти.

ЛОНДОН, 29 јан. — Инглеска изјављује, да ће бити потпуно неутрална у руско-јапанском рату.

БЕЧ, 29 јан. — Голуховски је изјавио у делегацијама, да ће се и Аустро-Угарска држати неутрално на далеком Истоку. Рат у источној Азији неће сметати Русији, да и даље ради споразумно с Аустро-Угар-

ском на извођењу започетих реформа у Македонији.

ЛОНДОН, 29 јан. — Овдашњој јапанској легацији јављају из Токија, да је јапанска ескадра, пратећи превоз војске, средом 26 о. м., на путу у Чемулпо руску оклопачу „Корејац“, која је из луке била изишла. „Корејац“ поче пуцати на јапанске бродове и торпедњаче, на што су и ове два пут опалиле, али нијесу руски брод доватиле. „Корејац“ се за тијем повукао у пристан. У јутро 27 о. м., ваповједник јапанске ескадре дозвољава руске бродове, да иду из пристана Чемулпо још прије подна, јер ће иначе на њих навалити у пристану. Два брода руска извишше око 11½ сати пред подне на пристанима и бој се започе изван. Бродови руски потонуше, а момчад се спасла на француској крстарици „Паскал“. Јапанци нијесу имали никаквих губитака.

ЛОНДОН, 29 јан. — Из Токија јавља се, да су Јапанци варобили два транспорта добровољне руске флоте са 2000 људи на бродовима.

РИМ, 29 јан. — Из Лондона јављају, да су Јапанци варобили руске бродове, који су били на поправци у Нагасаки.

ЛОНДОН, 29 јан. — Из Петрограда се јавља, да је јапански посланик са персоналом отпутовао у Берлин, а јапанске послове павиће амерички посланик.

ТОКИЈО, 29 јан. — Једно одјељење јапанске војске стигло је у Сеул, а говори се да је корејски цар побјегао у француско посланство.

ВАШИНГТОН, 29 јан. — Новине јављају из Нагасаки, да је јапанска ескадра при нападају на Портартур осим општењених руских бродова још и варобила њих седам.

ПЕТРОГРАД, 29 јан. — Куропатин стигао је у Харбин, да преузме врховну команду над суновемном војском.

ТОКИЈО, 29 јан. — „Рајтер“ јавља, да су Јапанци заузели Мовампо као војничку операциону базу.

ПЕТРОГРАД, 29 јан. — „Новоје Време“ говори о јапанском нападају на Портартур из луке Вејхајвеј, окривљује Инглеску, да је, дајући Јапанцима ту луку као базу за војничке операције, преступила све основне принципе неутралности и Русија има право, да тражи од Инглеске наквду.

ТОКИЈО, 29 јан. — Рат против Русије објављен је данас царским манифестом.

БЕРЛИН, 29 јан. — Цар Вилхелм коначно је напустио пут на Средиземно море ушљед руско-јапанског рата.

ТОКИЈО, 29 јан. — У званичним круговима тврди се, да су Руси први отпочели непријатељства тијем, што је руски брод „Корејац“ 26 о. м., у вече, први испалио топ код Чемулпа на јапанске торпедњаче.

ПЕТРОГРАД, 30 јан. — Предзвјезским Дворцем чињене су велике патриотске манифестације.

Главни штаб морнарице јавља, да је по вјестима из Портартура, при нападају јапанском на Портартур 6 јапанских лађа оштећено, 50 људи погинуло, а 150 рањено.

ПЕТРОГРАД, 30 јан. — Алексјејев јавља: Двије оклопаче, општењене под Портатуром, требају дуже времена за оправку, друге крстарице биће направљене за 15 дана, а све остале лађе биће у реду за 3 дана. Већи дио рањеника било је ушљед експлозије јапанских торпеда, које су биле напуњене мелинитом.

Званично се јавља, да је подводни телеграф између Владивостока и Нагасаки прекинут; исто тако прекинуте су и телеграфске жице између Сеула и Мовампа и Сеула и Генави.

Главни штаб опрорговања вјест о поморском боју код Чемулпа и о

искрцавању Јапанаца на Кореју, о чему досад нема никакве потврде.

ЛОНДОН, 30 јан. — „Рајтер“ јавља, да је Русија наредила, да се обустави свако преважане угљена за источну Азију; свим руским лађама наређено је, да промијене пут, да не би пале у руке Јапанаца.

ЛОНДОН, 30 јан. — У Тијевчиву проноси се глас, да су пет руских крстарица кренуле из Владивостока и бомбардовале јапански град Хакодате.

ПАРИЗ, 30 јан. — Из Тијевчива јавља се, да су у уторак Јапанци покушали, да се изведу на најтјепњем мјесту полуострва Двантонга, али им то није пошло за руком и двије јапанске регименте, које су се већ биле искрцале, изгледа, да су потпуно уништене.

ЛОНДОН, 31 јануара. — Јапанско посланство изјавило је, да су четвори руски ратна брода из Владивостока окољила два трговачка јапанска брода на јапанској обали и бомбардовали их; један је потонуо, а други се је спасао.

Лорд Лансдаун изјавио је, да је потпуно неоснована вјест, да су Инглеси Јапанцима уступили Вејхајвеј као базу за војничке операције.

ПАРИЗ, 31 јануара. — У овдашњим дипломатским круговима сматра се, да је држање Инглеске односно Вејхајвеја пријекорно достојно и то се ујима као повреда неутралности.

По депешама из Портартура, никакве повреде није Портартуру учињено бомбардовањем. Руски адмиралитет, како листови говоре, спрема да пошаље у источну Азију нову ескадру, у којој ће бити три оклопаче, једна торпедњача и једна транспортна лађа. Указ од 28 јануара наређује, да се мобилазује стојећа и резервна морнарица војног сибирског округа и резерва области Вјатке, Перма и из округа Каваског, као и војска из пограничних мјеста.

СОФИЈА, 26. јан. — Собрање је закључено престоном бесјејом.

БИОГРАД, 27. јан. — Скупштина усвојила је продужење буџетног провизоријума до 29 фебруара о. г. Пошто је Протић ионовно одбио састав новог министарства, Краљ је ту вадаћу повјерио оцет Грујићу.

БАЛТИМОРЕ, 27. јан. — Јуче је букуво пожар у трговинском кварту вароши и због вјетра узео је велике размјере. Од пожара у Чикагу од г. 1871 не памти се већи. До сада је штета оцијењена на 50 милиона долара. Жртава није било.

БИОГРАД, 29 јан. — На синоћњем дворском балу стража дипломатски представници нијесу учествовали.

БИОГРАД, 29. јан. — Ново министарство састављено је овако: Грујић, предједник министарства; Пашић, спољашње послове; Протић, унутрашње; Путник, рат; Пачу, финансије; Владимир Толоронић, грађевине; Давидовић, просвјету; Светозар Радовановић, привреду и др. М. Полићевић, правду.

БИОГРАД, 31 јан. — Краљ Петар болује од реуматизма

СОФИЈА, 31 јан. — Предједник Собрања Стојков наименован је за министра правде, а Генадијев за министра трговине.

Стјечај

К. Ц. Државној Гимназији на Цетињу за ниже разреде потребан је одмах један *апофосор* за природне науке с математиком и фзијком.

Пријаве прима и објављене даје потписано

Бр. 258.

Цетиње, 16 јануара 1904 г.

Министарство Просвјете
и
Црвенијех Послова.

СТЕЧАЈ.

У одјељењу за грађевину и саобраћај Министарства Унутрашњих Дјела потребан је један инжењер, практичан у градњи путова, каменних мостова и осталих државних грађевина.

Позивају се сви они, који би желели на то мјесто компетовати, да се пријаве Министарству Унутрашњих Дјела до 1. Марта 1904. године, од кога ће потребне услове примити.

Кандидат мора познавати добро српски језик.

УБрој 2950. Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дјела, 22. новембра, 1903. г., на Цетињу.

СТЈЕЧАЈ.

Тражи се физинус за варош Даниловград и његову околину, са сједиштем на Даниловом-граду.

Годишња му је плата 3600. Круна (три хиљаде и шест стотина круна).

Окружни физинус бити ће дужан држати своју ручну апотеку и мораће на позив ићи по округу колико по званичном толико по приватном послу, за које ће му се исплаћивати награда према нашем „Санитетском зборнику.“

Молитељ мора познавати српски језик; мора бити оспособљен за доктора цјелопуног љекарства на једном од признатих јевропских универзитета.

Молбе морају бити припослане Санитетском Одјељењу Књ Министарства Унутрашњих Дјела и провиђене са свима потребним исправама.

Број 74.

Цетиње, 15 јануара 1904 г.

Санитетског одјељења

Начелник,

Д-р Перавић.

Службене Објаве.

ОБЈАВА.

На основу ријешања Општ. Одбора од 12 новембра прошле год. одобреног Књ. Министарством Унутр. Дјела, анкетом од 20 истог мј. број 2900, — овим се позива сваки онај, коме је уступљено мјесто за радњу куће у онд. Мирковој вароши, а још никакве радње на истом не учинио, да вадаље до 1 јуна тек 1904 год. увиди по плану сва четири зида куће, а до 1 септ. исте год. кућу покрије.

Он пак, који су још отрагу неколико година запремили мјеста, па неки узидили сва четири зида куће, а неки само спољно лице, имају радњу кућа довршити и покрити такође до 1. септембра 1904.

У јуну мјесецу потписана Управа одаслати ће стручну комисију за преглед свју таквих радња, и ва кога нашла буде и увјери се, да према наведеном ријешењу није и неће радњу извршити, запремљено мјесто ће му се одузети и дати оном, који га тражио буде на неоложбу радњу, — сходно наредби Књ. Министарства Унутрашњих Дјела од 21 априла 1901, број 412.

Број 15 ек 1904.

В. 1903. 66.

Подгорица, 9 јануара 1904 год

Предједник варошке општине
кап. Ст. Рачковић.

Р. 178 Бр. 12 3—3

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Цевахире жене Мина Прцоња из Бара, извршиће се дана 12 марта и 12 маја т. г. Види оглас у „Гласу Црногорца“ број 4, ове године.

Број 1638.

IV—1903—278.

Бар, 12 јануара 1904 год.

Из канц. Књ. Обл. Суда.

Р. 42 Бр. 15 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Шпира В. Јовановића, из Горњег Поља, извршиће се 24. фебруара 1904.

Види оглас у „Гласу Црногорца“ Број 38.

Број 1271.

Милочани, 24. јануара 1904.

Кап. Маго Новаковић.

Р. 31 Бр. 16 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја куће Јовине Ивова Пушошевића из Дугог-дола у Његушама извршиће се 8 фебруара 1904 године.

Види оглас у 49 броју „Гласа Црногорца“ од 1903. године

Његуша, 17 јануара 1904 год.

За капетана
писар Саво Врбца

Р. 37 Бр. 17 1—1

О Г Л А С.

Јавна продаја непокретности Вука Перова Ивоновића из Његуша извршиће се 10 фебруара 1904 године.

Види оглас у „Гл. Црногорца“ број 49. од 1903. године. — Број 661.

Његуши, 17 јануара 1904 год.

За капетана
писар Саво Врбца.

Р. 37 Бр. 18 1—1

О Г Л А С.

Износи се на јавну продају доле описана непокретност Илије З. Вујановића из Сељани, на измиру његова дуга, која је процијењена круна 200. Продаја ће се извршити у Канцеларији Љуботињско-Грађанског Суда, на Љуботињу 15. фебруара, 15. марта, 15. априла 1904 год., сваки пут у 9 сати прије подне.

На прва два рока неће се непокретност продати испод процијењене вриједности, а на трећем и вишем, али никако испод 2/3 од процијењене вриједности.

Сваки лизитант дужан је положити јемство од 10% од процијењене вриједности непокретности.

Позивају се сви они, те имају на непокретност какво реално право, дужникови повјериоци и они који имају право прече купње, да се пријаве Суду прије прве продаје.

Процијењена непокретност налази се у званично мјесто „Виноград“. Граница: од истока, југа Авдарија Перов, од запада колеквим путем, од сјевера Перо Богдов.

Љуботињ, 15. јануара 1904 г.

Број 19.

Капетан Нико Ђ. Кусовац.

Р. 145 Бр. 19 1—1

Приватне објаве.

Пошљедњи пут.

Да бих избјегла непријатност, коју бих имала судити се са мојим дужницима, који не само да ми дуг не исплатише према моме позиву послатог им у јулу мјесецу пр. године, него ми се чак и не јавише ни да су га примили; стога их овим опомињем, да би ми извољели дуг исплатити у року од 15 дана од данас, и тиме ће и они избјећи једну непријатност, коју ћемо у противном случају заједнички сносити одмах по томе дању.

Цетиње, 31. јан. 1904.

С поштовањем

Станица В. Пипер.

Р. 85. Бр. 16. 1—2

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ.

До два душе потрахени удвјелијењеним срцем јављамо свјема сродницима и пријатељима, да се је наш нигда не заборављени брат, односно син, муж, отац, ђевер и стриц

ЈОВАН,

преселио у вјечност у суботу 24. овог мјесеца у 44-ој години свога живота.

Не можемо пропустити, да овим путем не заблагодаримо г. г. љекарима, свештенству, учитељима са ђацима, чиновницима и грађанству вароши цетиња обојег пола, као и Бајцима и осталим браћима, који похиташе те покојника олакшаше и до вјечне куће допратише, чиме нам велику тугу ублажише.

Тако исто благодаримо свима пријатељима и познаницима, који нам телеграфично или писмено у жалости саучешће изјавише.

Још једном свима и свакоме хвала.

Цетиње, 25 јануара 1904 год.

О жлошљени:

Брат: Петар Спасић
за себе и своју родбину.

Р. 122 Бр. 17 1—1